

RIIGIKOHUS

Avaldatud veebilehel *Riigikohus* (<https://www.riigikohus.ee>)

Avaleht > Riigikohus: riik ei ole loonud psüühikahäirega isikutega tegelemiseks sõltumatut ja efektiivset järelevalvesüsteemi

Riigikohus: riik ei ole loonud psüühikahäirega isikutega tegelemiseks sõltumatut ja efektiivset järelevalvesüsteemi

19. veebruar 2014

Riigikohtu tsiviilkolleegium käsitleb tänases otsuses isiku kinnisesse asutusse paigutamise põhiseaduslikke aluseid ja juhib seadusandja tähelepanu tõsistele puudujääkidele nii tahtevastast ravi puudutavas seadusandluses kui ka selle rakendamisel.

Põhimõtteliseks probleemiks on kolleegiumi arvates asjaolu, et riik ei ole loonud psüühiliste probleemidega isikutega tegelemiseks sõltumatut ja efektiivset järelevalvesüsteemi, mis tagaks isiku õigeaegse tahtevastasele ravile paigutamise avalduste esitamise.

Sisuliselt on psühhiaatriaiglatest kujunenud praktikas ka järelevalveasutused. Psühhiaatrilise abi seadus annab õiguse esitada isiku ravile paigutamise avaldus ka arstidele, kelle ülesanne on aga isikut ravida. Arstide ülesandeks ei peaks olema osaleda kohtumenetluses hospitaliseerimise algatajana ja seega järelevalve tegijana.

Riigikohus toob välja ka asjaolu, et ehkki seadus näeb ette esialgse õiguskaitse menetluse isiku kinnisesse asutusse paigutamiseks ajutise meetmena enne põhiasja lahendamist, on see praktikas muutunud sisuliselt iseseisvaks menetluseks, millele põhimenetlust ei järgnegi. See on aga vastuolus esialgse õiguskaitse olemusega, mille ülesanne on lahendada olukord esialgu ja seejärel alustada põhimenetlusega, hindamaks kõiki asjaolusid korrektselt. Samuti näitab üldine praktika, et sageli ei hinnata isiku kinnisesse asutusse paigutamise eeldusi mitte enne isiku tahtevastast hospitaliseerimist, vaid alles pärast seda.

Riigikohus märgib, et selgemat regulatsiooni vajab ka tahtevastane ravi, mitte üksnes isiku kinnisesse asutusse paigutamine. Isikule tahtevastane ravimite manustamine on tõsine põhiõiguste riive, mis peab olema selgelt kontrollitav.

Lisaks märgib Riigikohus, et seaduses ei ole rahuldavalt reguleeritud alusetult kinnisesse asutusse paigutatud isikutele kahjuhüvitise maksmise kord.

Arvestades eelöeldut tuleb Riigikohtu hinnangul seadusandjal võimalikult kiiresti välja töötada terviklahendus isiku kinnisesse asutusse paigutamise menetluse korralduses, mis kõrvaldaks määruses nimetatud probleemid ja tagaks tõhusalt isiku põhiõiguste kaitse.

OTSUS 3-2-1-155-13 [1]

Merje Talvik

Kommunikatsioonijuht

Riigikohus

Tel. 7309042; 5333 9846

merje [dot] talvik@riigikohus [dot] ee

Allikas URL: <https://www.riigikohus.ee/et/uudiste-arhiiv/riigikohus-riik-ei-ole-loonud-psuuhikahairega-isikutega-tegelemiseks-soltumatut-ja#comment-0>

Lingid

[1] <https://www.riigikohus.ee/?id=11&tekst=RK/3-2-1-155-13>